

Pizmarji

(Iz knjige »ZADNJI PRERIJSKIH LOVCEV«, ki jo je napisal Zane Grey)

»Ali imate še kaj težkih nabojev, razen onih v torbici?« je vprašal Rea.

»Da. Za dobro pest.«

»Tedaj pa le hitro.«

Jones je skrbno meril in izpraznil puško v sivo, drsajočo plazecho gmoto. Zopet je sledil pridušen skoraj neslišen bo-

»Pokoncu!« je zarenčal Rea. »Napadli so pse.«

Jones je porinil napeto puško naprej, zlezel iz šotora in se vzravnal. Volk, velik kakor puma in bel kakor lesketajoči sneg, ga je napadel. V trenutku, ko je v njegovi prsi sprožil puško, je zagledal ...

»Neprijetne mrhe, Rea! Molčeca volčja tolpa!«

»Ho! Ho!« je zagrmel orjakov odgovor preko gozdov.

Sprva se je zdelo, da je napad uspešno odbit. Brž sta lovca naložila na ogenj nekaj hitro pojemajočih drv in sklenila, da ležeta. Ne morda, da bi spala, temveč da si privoščita nekoliko potrebnega počitka. Kako dolgo sta, stisnjena med teleta, tako ležala in prisluškovala skrivnim korakom, ni vedel nobeden povedati. Morda so bili samo trenutki, morda tudi ure. Nato je sledilo divje lajanje in končno strašna zmešnjava srditega renčanja in bevskanja.

ustnice in hudobne zelene oči, ki so se bleščale kakor dva ognjena žarka. Čutil je njegovo vročo sapo. Volk mu je padel k nogam in se zvijal v smrtnem boju. Vitka črnobela telesa, vrteča se sem in tja v divjem pretepu, so pošiljala proti nebu peklenski hrup. Rea je vrgel med borilce plameneče poleno. Cvrče se je pogreznil ogenj v dlakaste kožuhe. Rea se je zaletel v klobčič, vih-teč drugo goreče poleno. Volkovi niso mogli prenesti bližine ognja in so jo ucvrli v gozd.

»Kako velikanska zverinal« je zaklical Jones, ko je v svitu ognja ugledal ustreljenega volka. Bil je krasna žival. Mršav, močan, vitek, z dolgodi-

kim belim krznom. Rea ga je takoj pričel dreti in pripomnil, da upa naslednji dan najti še več takih krzen.

Ceprav so volkovi ostali v bližini taborišča, si vendar niso upali bliže. Psi so stokali in cvilili. Čim bolj se je daniło, bolj so bili nemirni. Ko je zasijal motni dan, je Jones zapazil, da so volkovi s svojimi čekani nekatere zelo zdelali. Rea je iskal mrtve volkove, a ni našel niti koščka belega krzna.

Kmalu za tem sta lovca zopet hitela proti jugu. Razen nekega čudnega nagnenja, da bi se topli med seboj, niso kazali psi nobene zle posledice nočnega napada. Pognala sta jih v hiter dir, kajti Rea je rekel, da beli gospodarji severa ne bodo zapustili njune sledi. Ves dan sta moža čakala na divje samotno, grozljivo tožeče tulenje, a ga ni bilo čuti.

Popoldan je visela na nebu čudovito belo-zlata svetloba, o kateri je dejal Rea, da je sončni pes. Sonce se je rogalo in slepeče sijalo preko snežne puštinje. Čudovito varljiva slika, ki se je mrzlo smehljala z arktične modrine — sestra puščavske fata morgane.

Prva bleda zvezda je zalesketala na zahodu, ko sta lovca na obrežju Topničarskega jezera postavila taborišče. Ob nastopu noči se je razleglo skozi jasni, tihi zrak dolgo, zategnjeno tulenje.

»Ho! Ho!« je zaklical Rea.

Njegov hripavi, globoki glas je kljubovalno zadonel sovražniku nasproti. Nenadoma je potegnil nož in hitel k mladim pižmarjem, ki so ravno razgrebali sneg in iskali lišaje. Nato se je hlastno obrnil k Rei in mu ponudil nož. »Čemu?« je vprašal velikan.

»Jesti morava,« je rekel Jones, »jaz pa tega ne morem storiti. Napravite torej vi.«

»Najina teleta zaklati?« je zamrmral Rea. »Prej naj pekel zamrzne. Jaz še zdavnaj nisem lačen. Poleg tega naju bodo itak volkovi požrli s teleti vred.«

Pregovorila nista niti besedice več. Pojedla sta zadnji prepečenec. Jones je spravil teleta v šotor in se obrnil k psom. Ves dan so ga že skrbeli. Pri njih nekaj ni bilo v redu. Še sedaj, ko je hodil med njimi, so se divje pretrepali. Jones je opazil, da to ni bilo navadno pretrepanje, temveč so napadeni kazali grozen strah, dočim je na napadalcih videl tulečo, srdito krepkopoljnost, ki ga je presenečala. Naenkrat je ena izmed teh divjih mrcin zasukala oči. Na gobcu se ji je pokazala

pena. Pes se je stresel, skočil iz vprege, hripavo zatulil ter tresoč in daveč se padel nazaj.

»Rea!« je kriknil Jones. »Sem! Pogledajte! Tale pes je poginil na steklini. Beli volkovi imajo steklino!«

»Resnico govorite,« je rekel Rea. »Nekoč sem videl psa, ki je poginil na steklini in se je ravno tako obnašal, kakor tale tu. S tem enim pa še ni končano. Pogledajte, Buff, pogledajte te zelene oči! Ali vam nisem rekel, da so bili volkovi peklenska družina. Vse pse bova morala postreliti.«

Jones je ustrelil psa in za tem še tri druge, na katerih je opazil bolezen. Bil je strašen položaj. Pobiti vse pse, je pomenilo, žrtvovati njegovo in Reino življenje. S tem bi morala opustiti upanje, da dosežeta kladaro. Na drugi strani pa je obstojala nevarnost, da bi ju ugriznila ena ena izmed zastrupljenih mrcin in bi nato umrla najstrašnejše in najmučnejše smrti. To je bilo še hujše.

»Rea, samo ena možnost nama še ostane,« je zaklical Jones ves bel v obraz. »Ali bi držali pse, drugega za drugim, medtem ko bi jim jaz zavezal gobce?«

Z lovskim nožem med zobmi je velikan prijel za orokavičenimi rokami enega izmed psov in ga vlekel k ognju. Žival je cvilila in ugovarjala. Jones ji je zvezal gobec z močno vrvjo. Prav tako sta naredila z drugim in tretjim psom. Eden se je skoraj zadušil v velikanovih mogočnih pesteh, ko je mislil hlastniti po Jonesu. Zadnji, najbolj renčeča mrha, je popolnoma podivjal, ko so se ga dotaknile Jonesove roke. Ves penav je hlastnil po Jonesovem rokavu. Rea ga je odtrgal, ga z eno roko držal od sebe, z drugo je zamahnil z nožem. Zavlekla sta mrtve pse ven na sneg, se vrnila k ognju in čakala na volčje tulenje.

Kmalu za tem, ko je tema legla nižje, se je njuno čakanje izpolnilo — tožeč krik, divji in strahoten. Nato je sledilo več ur v dolgem smrtnem molku.

»Raje se nekoliko odpočijte,« je rekel Rea. »Če pridejo, vas zbudim.«

Komaj se je Jones dotaknil odeje, je že zaspal. Daniło se je, ko se je prebudil in ugledal ob ognju kimati velikanovo postavo.

»Kaj je? Zakaj me niste zbudili?«

»Volkovi so se samo malo pretrepali za mrtve pse.«

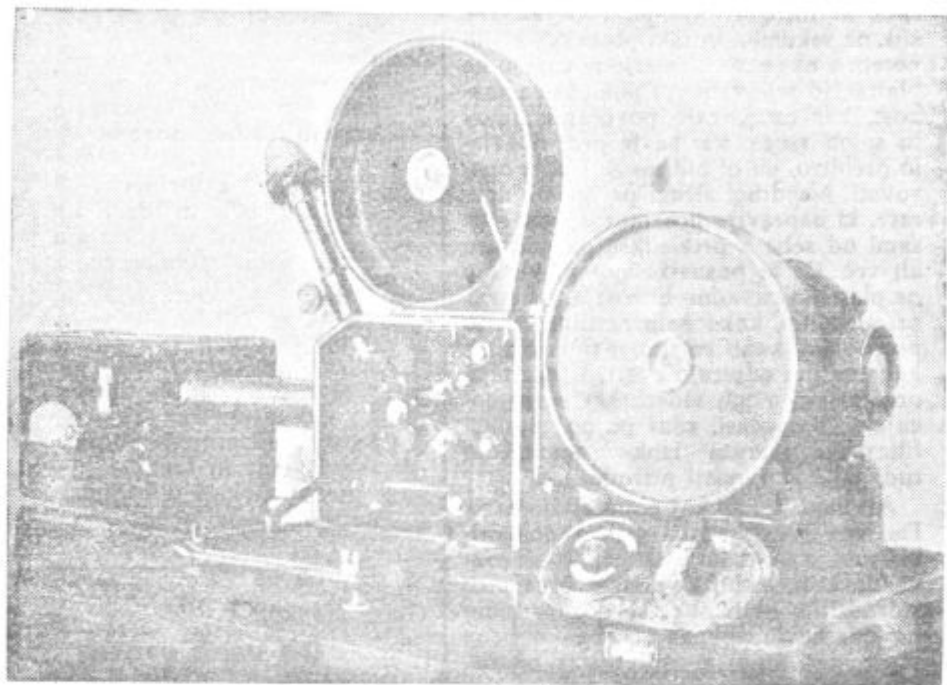
(Dalje prihodnjč.)

Kako nastane film

Kaj pa je dotlej filmu manjkalo. Film je bil nem, ni znal govoriti. Seveda, ki bi jih moral gledalec govoriti, so bile napisane na platnu med posameznimi prizori. To je seveda film zelo motilo.

Ze dolgo pa so tehniki premišljali, kaj naj bi napravili, da bi film tudi izpregovoril. Naposled pa so nekaj našli:

mu, ki je bil že večkrat pretrgan, gledali odpiranje ust, ki se ni ujemalo z govorom. Videli smo, da je igralec usta že zapri, njegov glas pa se je še zmerom čul. Ali pa še kaj drugega: da je igralec že davno ležal mrtev na tleh, ko se je šele začel strel izza platna. To se je dogajalo tako dolgo, dokler niso izumili filma, ki je posnel glas hkratu s sliko na filmski trak. Če je

2. Priprava za fotografiranje zvoka v filmu.

Gramofon poznate vsi, ali ne? Tisti stroj, ki govori z okrogle vrteče se plošče. Ta stroj so uporabili v filmu in obenem, ko so fotografirali dejanje filma, so na ploščah za gramofon posneli tudi govor igralcev. Glasbo in vse, kar je bilo potrebno, da je postal film živ.

Gledalec je takrat, ko je igralec odprl usta, slišal tudi njegov glas. Seveda pa ta način še ni mogel biti popoln. Pogosto se namreč zgodi, da se filmski trak pretrga in tedaj morajo kos filma izrezati in potem spet film zlepiti. To se prej ni dosti opazilo, ako je prišel film, ki ga je spremljal govor s plošč, pa zelo. Na plošči ni bilo mogoče tako popravljati glasu kakor na traku slik. Tako se je zgodilo, da smo na fil-

blo treba kaj filma izrezati. Je bil izrezan hkratu z njim tudi glas in tako niso več nastajale razlike med glasom in dejanjem. S tem, da je film dobil glas, je šele dosegel tisto stopnjo, ki jo ima dandanes. Omogočil je tudi pevcem, da so začeli sodelovati pri njem, in danes je malo filmov, kjer bi ne slišali kakšne lepe pesmi.

Film pa se je razvijal tudi v drugih smereh. Izpopolnilo se je fotografiranje dogodkov po svetu, in kakor so bili nekoč časnikarji priče vsem važnim dogodkom, tako so dandanes priče tudi ljudje s filmskimi aparati, ki vse, kar je bilo prej samo popisano v listih, tudi posnamejo na filmski trak. Malokje vidite danes v kinu filmsko predstavo, da se ne bi začela s filmskim te-

dnikom, ki pokaže v besedi in sliki najnovejše dogodke po svetu. Tu lahko vidimo vse, od strahot vojne v Španiji in na Kitajskem, do prelepih podob iz tujih krajev in življenja v drugih delih sveta. Filmski tednik je tako postal življenjska potreba vsakega človeka.

Strokovnjaki pa so izumili še marsikaj drugega. Tako poznamo zdaj aparate, ki fotografirajo po tisoč ali več slik na sekundo, in taki posnetki, ki jih potem z navadno hitrostjo pokažejo na platno, so zelo velikega pomena za znanost, ker omogočajo povečanje gibov in sploh vsega, kar se je prej dogajalo prehitro, da bi bili mogli ljudje opazovati. Na drugi strani pa imamo aparate, ki napravijo posamezne posnetke sami od sebe v posledkih po eno uro ali več. Če te posnetke potem vidimo na platnu z navadno hitrostjo, lahko npr. gledamo, kako nam rastline rasejo pred očmi, kako se jim razvijajo listi, kako se jim odpirajo cveti. Vsega tega prej nismo mogli videti, ker se je dogajalo prepočasi, zdaj pa po zaslugi filmskega aparata lahko opazujemo tudi take skrivnosti prirode.

Ali ima film še kaj pomanjkljivosti? Da, ima jih. Njegova glavna pomanjkljivost je to, da ni plastičen, to se pravi, da kaže samo žive slike brez prostornostnih oblik. Vse se dogaja samo na platnu in nobena oseba, nobena stvar ne stopi v ospredje, s platna. Filmu manjka to, kar ima gledališče: Tam se namreč osebe gibljejo v prostoru, pri filmu pa se samo na ploskvi. Delajo se že poizkusi, da bi dobili tudi živ, prostoren film, toda ti poizkusi še niso toliko napredovali, da bi jih mogli uporabiti. Filmu manjka tudi barva, ki jo ima gledališče. Vse slike so samo v dveh barvah, beli in črni in v barvanih odtenkih, ki so med tema dvema barvama, ni pa še filma, ki bi prirodno posnel prave barve. Vsi barvani filmi, ki so jih napravili doslej, imajo mnogo preveč žive, izumetnične barve in ne zbuja vtiska resnične prirodnosti.

Razen tega ima film še eno napako: da mora iti človek v kino, če ga hoče videti. Čas, ko bomo filme oddajali po brezžičnih valovih, kakor se to dogaja z glasom po radiu, pa se že bliža. Morda še kakih deset ali dvajset let, pa bo lahko še marsikdo gledal filme doma, in takrat bodo postali kinematografi odveč. Samo na gumb bo treba

pritisniti, pa boste doma gledali filme, ki jih bodo igrali kje na drugem koncu sveta. Takrat bo tim dosegel svoj višek, ker bo razen užitka nudil človeku, tudi udobnost, ki jo zdaj še pri njem pogrešamo.

.....
Griša Koritnik:

Lučce na grobeh

Pisane lučce se vžigajo —
nove in nove,
kakor v molitvi se dvigajo,
grejejo hladne grobove.

Trepetajoč se utrinjajo,
modre in bele in rdeče,
v živih valovih se zgrinjajo
v morje zlató plameneče.

Blede ugašajo na grobeh,
druga za drugo —
solze zapuščajo v naših očeh,
v srcu praznoto in tugo...

Lučce so usmiljene potnice
skozi vihar in temó,
žalostnim blage dobrotnice
kažejo v jasno nebo.

.....
Golar Manko:

Ob vseh svetih

Na grobih svečke gorijo,
trepečejo v dihu jeseni
kot tihe, vroče molitve —
to naših so prošnji plameni.

Ob grobu samotnem otroci
klečijo in sklenjene roke
pred licem solznim držijo
in tiho, tiho ihtijo.

Očeta že davno več ni na zemlji
za njim šla še mati je zlata,
pred mesecem sestrico majhno
pokrila zelena je trata.

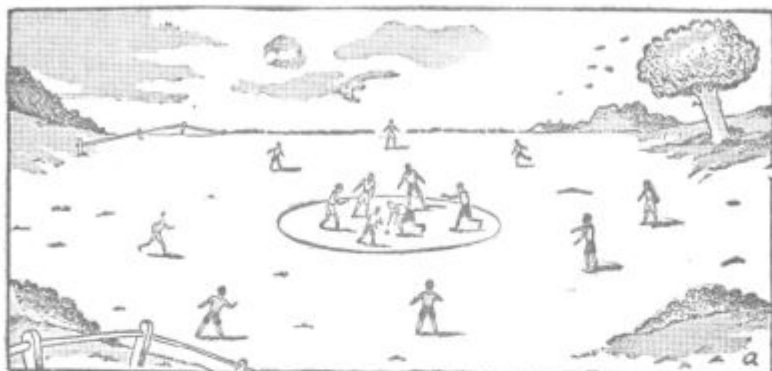
Ze mrak je objemal grobove
in noč je legla po trati,
a deca še vedno ob grobu
ihtiti: o vrni se oče, o mati

Brez vas hudo je živeti
ni kruha, ni tople odeje —
že zadnja je lučka vgasnila
v noč veter premrzl zaveje.

Nova igra z žogo

Igra, katere popis prinašamo, ima to prednost, da jo lahko igra neomejeno število oseb. Igralci se razdele v dve enako veliki skupini. Ena skupina zavzame svoja mesta znotraj jasno začrtanega kroga sredi igrišča, druga skupina pa se enakomerno razporedi zunaj kroga. Igralec notranje skupine

sme suniti z nogo nazaj, pri čimer naj stremi, da se bo odbila v čim večjo razdaljo. Razen tega si pridobi igralec, ki je žogo pravilno prestregel, pravico »ponovnega življenja«, to se pravi, da se mu ne šteje v zlo, če bi bil kasneje zadet. Žogo, ki je obležala v krogu, ne da bi jo kdo prestregel in ne da bi bil

otvori igro s tem, da vrže žogo ali kaj podobnega iz kroga. Nasprotni igralec, v čigar neposredno bližino je žoga padla na tla, jo pobere, vrže v krog in skuša pri tem zadeti eno izmed tamkaj stoječih oseb. Zadeti igralec je »mrtev« in mora izstopiti. Če pa se mu posreči žogo vjeti z rokami, ne da bi se ga ta drugače dotaknila, jo

kdo zadet, brene eden izmed notranjih igralcev spet iz kroga. Zunanji igralci jo smejo metati samo z mesta, kjer so jo ujeli ali zadržali. Nadalje je treba vedeti, da mora en met izločiti samo enega igralca. Če bi žoga slučajno zadela več igralcev, spada med »mrtve« samo oni, ki se ga je najprej dotaknila.

Igra v blodišču

Napravite si najprej labirint, pri čemer se točno ravnajte po našem načrtu. Lahko ga narišete s kredo na pod, ali pa začrtate z ostrim predmetom v pesek zunaj na prostem. Hodnike lahko omejite tudi s polaganjem sukanca, s polaganjem lat, desk ali kamnov. V notranjosti labirinta razpostavite kakih 12 plošč iz lepenke, nato pa poskušajte priti od vhoda do srede, pri čemer upoštevajte, da ni dovoljeno iti nazaj, dvakrat obiskati isti prostor, ali križati že prekoračeno pot. Spotoma zbirajte plošče in pazite, da jih boste do srede vse pobrali. Če vas je več igralcev tekmujte drug za drugim, a da bo igra še bolj privlačna, razpišite na posamezne plošče različ. število točk. — Na naši sliki vidite dečka, ki je pravilno prišel do srede labirinta, vendar ni zbral vseh plošč. V labirintu je namreč več poti, toda samo ena je najboljša. Smer je označena v načrtu s pikčasto črto. Zapomnite si jo, a ne bodite toliko neumni, da bi jo izdali tudi drugim.

LOJZE ZUPANC:

Strah

Belokrajinska

Živel je v Malinah pod Gorjanci reven bajtar, ki se je sosedom zmerom hvalil takole:

»Ničesar nimam, ne zemlje ne trtja, ampak poguma pa toliko, da ga ni v vasi možaka, ki bi se lahko meril z menoj.«

vega fižola v lonec in nalil nanj vode, da bi se fižol zmeščal in da bi ga drugi dan hitreje skuhal. Postavil je lonec s fižolom na peč in legel spat.

Sredi noči pa ga je prebudilo nekakšno roščljanje: cep, cep, cep...

Dvignil se je v postelji, da je napol

Nagajivi sosedje so ga dražili: »Hej, Jepeč, ti, ki praviš, da si pogumen, tebe ni strah, idi o polnoči v zidanico pa nam prinesi vina.«

Dali so mu ključ od zidanice, odšel je v trtje, napolnil barilček in še sebi grlo omočil z vinom ter se ukajoč povrnil v vas.

Tako so že vsi mislili, da je Jepeč junak, ki mu ga v vsej Beli Krajini ni para, ker strahu pač ne pozna...

Pa se je zgodilo, da je Jepču zbolela žena. In preden je umrla, je še dejala svojemu možu:

»Jepoč, če mi bo na onem svetu dolgčas, pridem k tebi v vas...«

Ničesar ji ni odgovoril, mislil je, da se ženki blede. Ko pa je žena umrla, ji je naročil zvonjenje ter jo zagrebel.

Poslej si je moral sam kuhati. Pa da bi ne imel s kuho le preveč opravka, je najraje skuhal fižola za ves teden. Tako je neki večer spet nametal suro-

sedel in prisluhnil. Okoli peči pa je kar naprej roščljalo: cep, cep, cep...

Jepča je pograbil strah, da je s komaj slišnim glasom pričel šepetati: »Ljuba ženka, če si ti, pojdi nazaj, od koder si prišla. Anti veš, da zdaj, ko si že na onem svetu, z menoj ne moreš govoriti.«

Toda nihče mu ni odgovoril. Roščljanje pa je bilo zmerom glasneje in zmerom pogosteje so se oglašali in gluho tihoto strahotni glasovi: cep, cep, cep...

Jepeč je ves prestrašen planil iz postelje in zdirjal na vas ter se pričel na vsa usta dreti. Prileteli so sosedje iz bajt, in kmalu ga ni bilo človeka v vsej vasi, ki bi ne bdel in strahoma prisluškoval Jepčevemu pripovedovanju.

»Pa si zmerom dejal, da ne poznaš strahu.« ga je nekdo podražil.

»Nak, zdaj ni čas za šale,« je drugi

brž primaknil. »Pojdite za menoj, da preženemo strahu iz Jepčeve bajte.«

In so šli. Možje so pograbili vile, kose, cepce, kopače in batine, ženske pa so se obročile z blagoslovljeno vodo in odšle proti Jepčevi bajti, da bi pomagale preganjati iz nje strahu. Prav zaradi so se po prstih plazili za vso to dolgo vrsto Malencev otroci v umazanih robačah ter zadrževali sapo, da bi z glasnim dihanjem že preje ne prepodili strahu...

Ampak kakšno je bilo začudenje vseh, ko so z lučjo vstopili v Jepčevo bajto! Na peči je stal velik lonec, v katerem se je namočeni fižol dvignil do roba. Ker pa je fižol le kar naprej naraščal, je — fižolček za fižolčkom — padal na peč in roščljal: cep, cep, cep, cep...

Od takrat pravijo Malenci tistemu, ki se ustraši vsake prazne fige — fižolovec!

Vesela žabica

Spretni Jutrovčki lahko sami napravijo svojim mlajšim bratcem in sestricam ljubke igrače. Iz orehove lupine, na primer, lahko napravite veselo žabico. Naredite z nožem na vsaki strani lupine znotraj zarezo in sicer točno na sredi. Ovite oreh z močnim sukancem, da se bo oprijel zareze. Vtaknite med niti malo šibico, ki naj bo za centime-

A

B

ter daljša od oreha. Zasukajte paličico večkrat med prsti, da se sukaneč čim bolj napne in postane prožen. Paličica mora na eni strani štrleti ven, kakor kaže slika A. Naslikajte na lupino s črnolom oči, nos in široka žabja usta. Obrnite žabico, kakor vidite

to na sliki B in jo postavite na mizo ali na tla. S prstom jo pritiskajte k tlom. Čim odmaknete roko, bo žabica takoj skočila in bo vedno dobre volje pa nikoli trudna.

Marija Hvala — dijakinja:

Vsi — vsi

Nešteto je njih, ki so odšli v oni kraj, odkoder ni vrnitve, zaman solze so bile, vse molitve, odšli so tja — in več jih ni.

Skoro vsi življenje so ljubili strastno, oklepali se ga z vso močjo, borili se z usodo se strašno, odbijali s poslednjo silo smrt pošastno.

Zaman, zaman, usoda neizprosna še slehernega tu je pogubila, nobenega živeti vedno ni pustila.

Starost, mladost cvetoča, brez razlike, bogati, revni, vsi, vsi eno pot imamo, ki vodi v — tiho, tiho jamo.

Ziva in Tanja Feigel uč. v Mariboru:

Vsi sveti

Grobovi očiščeni, okrašeni, cvetoči vrt, ta dan je pokopališče, pokojnike ki tu mirno spe, svojec na ta dan obišče. —

Tu drag spomenik, tu lesen križ, a tam pozabljen grob zaraščen, razlika svetna tu se še pozna, kedo bog, bogat, zapuščen, čaščen.

A pod gomilo, pa ni razlike, sem ne prodre sveta sijaj, za vse enaka trda postelj, enakost le pozna ta kraj. —

Edini kraj sprave in pravice si samo pokopališče, mrtvih vrt, tu z lopato in s koso, pravično vlada bela smrt. Berači, bogatini, kralji, sveta veljaki, vsi so tu enak!

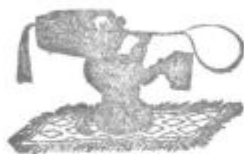
Zvonovi iz cerkvenih lin, pojo človeštvu svarilo, opomin:

»Tudi te, bomo tu z zemljo zakrili, tudi ti boš spal v tej gomili, qb robu groba, vsi te bodo zapustili, čast, denar, slava, gorje, družba vesela, s teboj v grob, pa pojdejo le tvoja dobra dela!«

Danilo Gorinšek:

Lenuška

Lenuška je spaka!
 To punčka je taka:
 za božič zvalj že
 se v posteljico, spi že.
 Za Sveti tri kralje
 se obrne, spi dalje.
 Ko pust se povrne,
 se drugič obrne.
 O Veliki noči
 ni spati več moči,
 oči si pomane,
 se v posteljici zgane,
 se čudi, strmi,
 da — zime več ni...

Manica:

Uganka

1, 2, 3, — kev,
 3, 2, 4, — kev,
 5, 6, 4, — kev,

Zamenjajte gornje številke s pravilnimi črkami, na kar dobite tri besede. Ker imate najti prav za prav od vsake besede le prvo polovico, vam to ne bo posebno težko. Kar malo se potrkajte po čelu, pa bo šlo.

Kvadrat III.

1	2	3	4
		O	
2		T	
3	O	T	O
4		K	

1. obrambna naprava; 2. splet; 3. —;
 4. pritok Savinje.

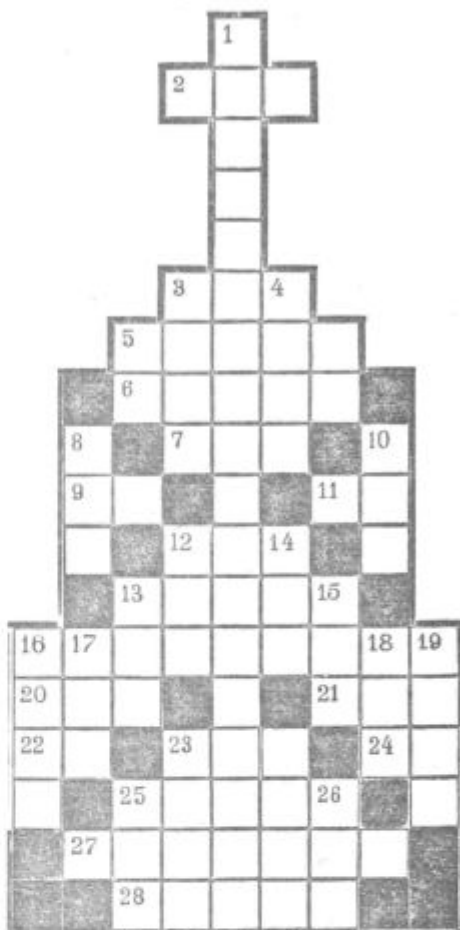
Rešitev kvadrata II.

1. kolo; 2. otok; 3. loka; 4. okač.

Rešitev križanke

Vodoravno: 3. riž, 5. zob, 6. nakit, 8. Maribor, 9. veter, 10. ček, 11. lok.

Navpično: 1. hinavec, 2. potorog, 4. žarek, 5. zibel, 7. kit.

Spomenik

Vodoravno: 2 svetloba, 3 družinski član, 5 grško mesto, 6 sodeželan, 7 sumnja, 9 staroslovanska pijača, 11 egipčansko božanstvo, 12 neobut, 13 izdelek čebel, 16 slovensko mesto, 20 jokanje, 21 tla, 22 vzklík, 23 latinski pozdrav, 24 povratni zaimek, 25 hunski kralj, 27 vas na cesti Ljubljana—Celje, 28 rimsko mesto.

Navpično: 1 zadnji izrek pokojnega kralja Aleksandra I., 3 grška gora, 4 indijska pokrajina, 5 ploskovna mera, 8 jugoslovanski rudnik, 10 dvojica, 12 sočivje, 13 volk v srbohrvaščini, 14 velelnik glagole sejati, 15 nagla smrt, 16 otok v Jadranskem morju, 17 vzklík, 18 del obraza, 19 trdnjava v Arabiji, 23 najmanjši del prvine, 26 žensko krstno ime.